

POROČILO O ZELENIH AKTIVNOSTIH NA DESTINACIJI

LETO: 2022

Ključni poudarki v smeri trajnosti so bili tokrat povezani z nadaljevanjem zastavljenih aktivnosti in pripravo nove strategije razvoja turizma na destinaciji, ki je vključevala sodelovanje tako z lokalno skupnostjo kot tudi turističnim gospodarstvom. Občina je nadaljevala z uresničevanjem trajnostnih ciljev v akcijskem načrtu ter vključevala skupnost tudi preko projektov participativnega proračuna.

IZPOSTALJAMO:

- Strategija, ki je bila na občinskem svetu potrjena januarja 2023, v ospredje postavlja umirjanje turizma, spodbujanje trajnostnega in izvensezonskega turizma, ohranjanje narave in upoštevanje lokalnih prebivalcev.
- Pomemben korak na področju bolj trajnostnega poslovanja je uvedba kozarcev za večkratno uporabo na vse večje dogodke v organizaciji Javnega zavoda Turizem in kultura Radovljica.
- Občina Radovljica pa si še naprej prizadeva za vzpostavljanje energetske varčnejšega poslovanja javnih zgradb in druge infrastrukture, v zadnjih dveh letih pa je velik napredek na vključevanju skupnosti, ki preko projektov participativnega proračuna odloča o projektih v svojih krajih.
- Pomemben dosežek na področju trajnosti je dosegla Hiša Linhart, ki je prejela Michelinovo zvezdico in zeleno zvezdico za trajnost.
- V letu 2022 smo pripravili brezplačna izobraževanja za turistične in gostinske ponudnike

NAČRTOVANJE IN RAZVOJ:

V letu 2022 smo **pripravili novo Turistično strategijo občine Radovljica**, ki je plod sodelovanja javnega zavoda za turizem, občine, turističnih ponudnikov in prebivalcev. Trajnosten razvoj je ključna usmeritev strategije.

Izobraževanja za turistične ponudnike: V letu 2022 smo pripravili brezplačno izobraževanje za kulinarične ponudnike, člani združenja Okusi Radol'ce pa so se dali ponovno oceniti. Za turistične ponudnike smo z namenom spodbujanja uvedbe trajnostnih znakov pripravili izobraževanje o trajnostnih znakih.

Uvedli smo občasni **e-novičnik za turistične partnerje**. V njem pošiljamo lastne informacije o novostih, zanimivih za ponudnike, hkrati pa jih obveščamo o razpisih, ki so na voljo.

Javni zavod Turizem in kultura Radovljica je **partner v projektu EKO OKUSI SLOVENIJE**, katerega cilj je boljše povezovanje ekoloških kmetij in restavracij.

OKOLJE IN PODNEBJE

Projekti participativnega proračuna: na pobudo prebivalcev so se izvedli projekti, vezani na ohranjanje okolja:

1. **Izdelava in namestitev gnezdilnic za ptice in netopirnic** ter ročno odstranjevanje invazivnih rastlin ob potoku Blatnica; pri projektu je sodelovalo Društvo za varstvo okolja Bled, ki je v letih 2021 in 2022 ob potoku namestilo gnezdilnice. Namen je doseganje stabilnejše populacije, s čiščenjem invazivnih rastlin pa se omogoča boljši pretok vode.
2. **Obnova poti in studenca** zdravilne vode v Cizlju
3. **Zaščitimo in ohranimo naravo za domačine, turiste in živali;** na različnih lokacijah ob pohodnih poteh po občini se preko piktogramov na lesenih stebričkih osvešča o obnašanju v naravi.
4. **Obnova tematskih poti** Naravoslovna učna pot Pusti grad in Vodna učna pot Grabnarca.

Prireditveni kozarci za večkratno uporabo: V letu 2022 je Javni zavod investiral v nakup prireditvenih kozarcev za večkratno uporabo, ki smo jih prvič uporabili na našem največjem dogodku – Festivalu čokolade aprila 2022. S tem smo z vseh naših dogodkov odstranili kozarce za enkratno uporabo (tako plastične kot papirnate), na ta način pa izobražujemo tudi publiko dogodkov k razmisleku o uporabi izdelkov za enkratno uporabo.

Spodbujanje sajenja medovitih rastlin: V TIC Radovljica smo ponudili v prodajo semena medovitih rastlin, s čimer želimo promovirati zasaditve medovitih rastlin na vrtove. V prodaji imamo tudi knjige ter ob koncu leta koledarje z medovitimi rastlinami ter opráševalci.

Občina Radovljica je v naseljih Radovljica in Lesce **dogradila manjkajoče odseke javne kanalizacije** zaradi zagotavljanja 98% priključenosti PE na javno kanalizacijsko omrežje v aglomeracijskem območju Radovljica. V letu 2022 so se nadaljevala dela na izgradnji javne kanalizacije v naselju Lancovo, ki so v zaključni fazi. Gradnja kanalizacije v Kamni Gorici se pričela konec leta 2022.

Pri vseh investicijah v obnovah cestne infrastrukture se sistematično ureja **odvodnjavanje meteornih voda** s cestne površine, s čimer se razbremenjuje obstoječ mešan sistem fekalne kanalizacije, kjer se ta še nahaja. V sodelovanju občine in Direkcije za vode, se pripravlja nova

uredba za zaščito vodnega vira Ovčja jama, glavnega vodnega vira za občine Gorje, Bled in Radovljica. Še vedno poteka priprava in usklajevanje uredbe.

Nadaljevala se je menjava svetilk javne razsvetljave. V letu 2022 je bilo zamenjanih 47 svetilk.

TRAJNOSTNA MOBILNOST

Tudi v letu 2022 smo spodbujali k obisku Radovljice z vlakom. Zato smo pristopili k organizaciji novinarske konference STO in MGRT na temo potovanj z vlakom. V sodelovanju s Slovenskimi železnicami smo pripravili več paketov, ki poleg vozovnice vključujejo tudi doživetja (decembrski paket **Čarobni december v Radovljici**). Spomladi 2023 bomo v prodajo dali še **Družinski dan v Radovljici** in **Sladka Radol'ca**, pripravljamo pa še kolesarski in pohodniški paket.

V začetku poletja smo pripravili novinarsko konferenco, na kateri smo novinarje povabili na izlet s kolesom. Namen je bila promocija kolesarjenja kot odličnega načina za ogled turističnih zanimivosti.

Občina Radovljica je pričela z aktivnostmi na področju uvajanja javnega prometa, in sicer so pridobili ponudbo za pripravo analize dostopnosti naselij, vendar zaradi velikega števila naselij (52) in razpršenost, gre razmisliti bolj v smeli razširitve uporabe prostoferja (prevoza na klic) na širši spekter uporabnikov.

V letu 2022 je bila zaključena **gradnja kolesarske povezave med Radovljico in Lescami** v sklopu projekta ureditve kolesarskih povezav Radovljice z zalednimi naselji. Obnovljen je bil odsek Železniške ulice in Rožne doline v Lescah med železniško postajo Lesce in tovarno Gorenjka v dolžini 560 metrov. Cestno telo je po novem opremljeno z obojestranskim pomožnim kolesarskim pasom in izvennivojskim pločnikom.

Občina je izboljšala tudi prometno varnost pešcev in kolesarjev in sicer je bil v vasi Otoče označen nivojski koridor za pešce in izvedena optična zožitev vozišča. Ta je bila izvedena še na cesti severno in južno od naselja Hraše.

V letu 2022 sta bili na območju Kamne Gorice **vzpostavljeni dve krajši pohodni poti**, Petrova pot in Gozdna učna pot Kamna Gorica. Obnovljena je bila tudi Arheološka pot Mošnje.

KULTURNA DEDIŠČINA

V letih 2021 in 2022 je Občina Radovljica v letih 2021 in 2022 odkupila dve parceli, na katerih se nahajajo ostanki gradu Klanec. Pripravljena je bila projektna dokumentacija (popis stanja, popis del, ocena izvedbe za interventne posege na ruševinah gradu Klanec / Glantz (EŠD 17606), urejen je bil dostop do ruševin, ob ruševinah pa postavljenih šest tabel, ki označujejo ostaline gradu ter klopi za počitek.

V Begunjah so se nadaljevale tudi aktivnosti za obnovo Plečnikove dediščine. Pričela se je izdelava konservatorskega načrta za paviljon Jožamurka in Brezjanka, izdelala se je statična presoja in načrt sanacije.

Pomembno priznanje na področju varovanja kulturne dediščine je dosegel Čebelarški muzej, ki je za stalno razstavo *Živeti skupaj. O čebeli in človeku* prejel **Valvazorjevo nagrado** za enkratne dosežke v letu 2021. Čebelarški muzej je bil tudi **partner v pripravi nominacije za Unescov** Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva, kamor je bilo v decembru vpisano **Čebelarstvo v Sloveniji, način življenja**. Od svetovnem dnevu zemlje je bila v Čebelarskem muzeju odprta razstava Svet oprasovalcev.

Na področju kulturne dediščine je Občina Radovljica v prvi polovici leta pripravila obsežno prijavo na dva razpisa, in sicer na razpis Ministrstva za kulturo, kjer je poskušala pridobiti sredstva za obnovo Klinarjeve hiše v Kropi, v kateri domuje Kovaški muzej. Pri pripravi projekta, ki je zajemal tako temeljito obnovo lokalnega spomenika Klinarjeva hiša kot tudi pripravo nove muzejske postavitve ter interaktiven vodnik po trškem jedru Kroke, je bila občina žal neuspešna. Drugi projekt, pripravljen za razpis Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, je povezoval kulturno dediščino Begunj v nov produkt – Pot Begunjskih gradov. Ta razpis je bil razveljavljen.

Del kulturne dediščine območja predstavljajo tudi ledinska imena, ki so nosilec lokalnih narečij in pričevalec preteklosti. Leta 2021 je bil izdelan prvi zemljevid ledinskih imen za območje KO Češnjica in Kropa, v letu 2022 pa še zemljevid območij KO Zaloše in Dobrava. Projekt se bo v letu 2023 nadaljeval z območjem KO Ljubno, Peračica in Brezje. S projektom je bilo doslej identificiranih 268 ledinskih imen.

Tudi v letu 2022 je Občina Radovljica objavila razpis za dodeljevanje nepovratnih sredstev za sofinanciranje obnove nepremičnin, razglašeni za spomenik oz. enoto kulturne dediščine. Na JR za sofinanciranje nepremične sakralne kulturne dediščine na območju občine Radovljica je sredstva v letu 2022 prejela Župnija Begunje na Gorenjskem, ki je sredstva porabila za obnovo drenaže in talnega zidca v cerkvi sv. Urha, obnovo in vzdrževanje cerkve sv. Lucije in prekritje strehe pokopališke kapele sv. Križa.

LJUDJE IN TRADICIJA

Od decembra 2021 v mestu poteka enkrat mesečno **Radolška tržnica**, na kateri se predstavljajo lokalni ponudniki domačih izdelkov in obrtniki. V letu 2022 je bil na tržnici poseben kotiček namenjen ponudbi ekoloških kmetov, med majem in septembrom pa smo na eni od ekoloških kmetij organizirali tudi delavnice ekološkega vrtnarjenja za domačine. Na Radolški tržnici se predstavljajo tudi člani projekta **Narejeno v Radol'c**. v letu 2022 je imel projekt 9 članov.

Ob koncu leta smo pričeli aktivnosti projekta **EKO Okusi Slovenije**, ki povezuje kulinarčne destinacije, ekološke kmete in vrhunske kuharje. V sklopu projekta promoviramo uporabo ekoloških živil v vrhunski kulinariki in turizmu.

DRUŽBENA KLIMA

Tudi v letu 2022 je občina izvajala **sofinanciranje programov in projektov za ranljive ciljne skupine** (Oživimo srce, Prostofer, Mladinski dnevni center KamRa, Medgeneracijski center, Šentgor, Varna hiša in Materinski dom Gorenjska, Skupnost žarek, Reintergracijski center).

SODELOVANJE S SKUPNOSTJO

V letih 2021 in 2022 so bili izvedeni prvi projekti participativnega proračuna na območju občine. Izvedenih je bilo skupaj **27 Projektov za moj kraj**. Namen je uresničevanje pobud domačinov iz različnih območij občine, višanje kakovosti življenja v občini in enakomernejši razvoj vseh krajev v občini. Pred izbiro projektov je objavljen javni poziv, na katerega lahko vsi prebivalci občine podajo predloge projektov, v drugem krogu pa o projektih glasujejo prebivalci sami. Za obdobje dveh let je za celotno območje na voljo 400.000 €, območje občine pa je razdeljeno na pet območij. Konec leta 2022 je občina objavila drugi poziv za projekte participativnega proračuna, ki bodo izvedeni v letih 2023 in 2024.

Avgusta 2022 smo ob pripravi turistične strategije izvedli spletno anketo za lokalne prebivalce. Izsledke ankete smo uporabili pri pripravi nove turistične strategije.

Prebivalci so redno vključeni v odločanje o spremembah prostorskih aktov. Po uveljavitvi novega zakona o urejanju prostora (Ur. List RS št. 199/21) se javnost večkrat (vsaj dvakrat) seznanja z načrtovanjem novih prostorsko izvedbenih aktov. Poleg tega so vse aktivnosti in dokumenti objavljeni na internetni strani občine. Po zadnjih izkušnjah vodenja postopkov sprejemanja prostorskih aktov so tudi zunanji nosilci urejanja prostora, ki so vključeni v postopke, vedno bolj dosledni pri uveljavljanju zahtev iz veljavne zakonodaje, predpisov in usmeritev države, predvsem kar se tiče varovanja narave, voda, kulturne dediščine in zdravja ljudi.

POSLOVANJE TURISTIČNIH PODJETIJ

Na destinaciji je 5 turističnih ponudnikov s trajnostnim certifikatom. To so Kamp Šobec, Gostišče Kunstelj, Hotel Linhart, Gostišče Tulipan in Gostišče Draga. Hiša Linhart je v letu 2022 pridobila Michelinovo zvezdico in tudi zeleno zvezdico za trajnost. Spomladi smo za gostinske ponudnike pripravili brezplačno izobraževanje na temo kakovosti kulinarčne ponudbe, v novembru pa izpeljali ponovno uspešen mesec lokalne kulinarike.

Vse od pomladi do pozne jeseni smo turistične ponudnike vključevali v pripravo turistične strategije, in sicer na več načinov. V prvi fazi smo ponudnike povabili na dve delavnici, na katerih smo poiskali ključne izzive in usmeritve nove strategije. Ključna sporočila delavnic

smo nato preverili preko spletnih vprašalnikov, v katerih so lahko sodelovali vsi turistični ponudniki. Jeseni smo turistične ponudnike povabili na srečanje ob koncu turistične sezone, na katerem smo jim predstavili osnutek strategije. Po srečanju so imeli udeleženci možnost prispevanja svojih mnenj, dopolnitev, dodatnih predlogov na strategijo.

Poročilo pripravila: Kaja Beton, zelena koordinatorica destinacije
30. januar 2023